

Egy olasz anarchista merényletet követett el Miamiában Rooseveltnél ellen

Az elnök sértelesen maradt, de a csikágói polgármester súlyosan megsebesült

Newyork, február 16. Szerdán este merényletet kíséreltek meg Rooseveltnél ellen. A merénylet ötször lőtt rá az új elnökre, de a golyók nem találták. Egy golyó

súlyosan megsebesítette Czermak csikágói polgármestert.

Roosevelt miami-i lakosságának tartott a merénylet estéjén beszédet. Ötvenezer ember hallgatta az elnök beszédét Miami főterén és a beszéd után történt a merénylet. Az első lövés Czermakot érte, aki azonnal összeesett. Gyors egymásutánban még négy lövés dördült el. A golyók

két asszonyt és egy férfit találtak el.

Amikor a merénylet hatodszor is lövésre emelte a revolvert, detektívek fegyverezték le. A merénylet elfogatásakor ezt mondotta:

— Hála Istennek, eltaláltam Czermakot!

A lövések nagy rémületet keltettek a tömegben. A merénylet a detektívek alig tudták megmenteni a lincseléstől. A polgármestert Rooseveltnél emelte autójába és vitte kórházba.

A merénylet

első kihallgatásakor azt mondotta, hogy Giuseppe Zangarának hívják, olasz származású newyorki lakos. Később elmondotta, hogy 10 évvel ezelőtt merényletet kísérelt meg az olasz király ellen. Mostani merénylete nem Czermak ellen, hanem az elnök ellen irányult. Kijelentette, hogy sajnálja a kudarcot, mert sze-

rette volna Rooseveltnél eltenni láb alól. Meg akart ölni minden királyt, minden köztársasági elnököt, és minisztert, mert fiatal korában dolgoznia kellett anélkül, hogy tanulhatott volna. Kijelentette, hogy semmiféle párthoz nem tartozik és szándékáról senki sem tudott. Az a meggyőződése, hogy a bolsevistáknak igazuk van. Ő gyermekkorától gyűlöli a hatalmasokat.

Amikor Hoover értesült a merényletről, üdvözlő táviratot küldött Rooseveltnél.

Czermak polgármestert megoperálták. A többi sebesült állapotba nem élteszélyes.

Egész Amerikában óriási a felháborodás. A lapok különkiadásban számoltak be a merényletről és valamennyi azt írja, hogy a rendőrség nem tartja épelméjűnek a tettet.

Rooseveltnél miami-i beszéde alatt temérdek rendőr és detektív őrizte, a merénylet a detektívek és rendőrök tömegében dolgozott. Rooseveltnél egy asszonynak köszönheti életét. Az asszony, Mrs. Cross, a merénylet mögött állott és amikor az hatodszor is lövésre emelte a revolvert, átkarolta a tettet és a revolver csövét felütötte.

London, február 16. Rooseveltnél Miami-ból Newyorkba utazott. Elutazása előtt megegyeztetve meglátogatta a kórházban Czermak csikágói polgármestert. Czermak állapota továbbra is aggasztó. A többi sebesültnél vérátömlesztést hajtottak végre.

A paprikaérdekeltségek tiltakozása a paprikamonopólium terve ellen

A polgármester még nem tartja időszerűnek a tiltakozást

(A Délmagyarország munkatársától.) Csütörtökön délelőtt a szegedi paprikaérdekeltségek egy küldöttsége kereste fel dr. Somogyi Szilveszter polgármestert, akit arra kért fel, hogy juttassa megfelelő formában kifejezésre az érdekeltiségek tiltakozását a paprikamonopólium terve ellen.

A küldöttség tagjai elmondották, hogy a monopólium terve a legnagyobb nyugtalanságot keltette a szegedi paprikatermelők, feldolgozó és értékesítő érdekeltiségek körében, amelyek szabad termelést, szabad ipart és szabad kereskedelmet követelnek és végzetesnek tartanak minden olyan törekvést, amely ezt a szabadságot a legcsekélyebb mértékben is korlátozni kívánja. A paprikaérdekeltségek szívesebben vállalnák a konjunktúraváltozások kockázatát, mert így az eddigi tapasztalatok alapján reményük van arra, hogy időközi veszteségeikért kárpótlást kapnak, a monopólium azonban kizárja a kárpótlás minden lehetőségét.

A monopólium a paprikatermelőkre azért káros — mondották —, mert megfosztja őket annak a lehetőségétől, hogy kihasználják a kedvezőbb paprikakonjunktúrát és jobb áron értékesítsék termésüket. Ugyanezért lenne sérelmes a monopólium a feldolgozókra is, a kereskedőkre pedig azért, mert valósággal kirekeszteni őket a paprikaforgalomból, meghatározni a haszonkulcsot és arra kényszeríteni őket, hogy a monopólium által forgalombahozott egységes paprikatípust árusítsák, tehát ne igazodhassanak vevőik ízléséhez. A terv ugyanis az, hogy az egyforma minőségű paprikát, amelyben eddig számos szín és zamataránylat volt, összekeverik és egységesítik. De káros lenne a kereskedelemre a monopólium azért is, mert a központi szerv raktáraiban feltétlenül nagyobb mennyiségű paprikamennyiségek halmozódna fel, már pedig a paprika csak igen rövid ideig, legfeljebb 11 hónapig bírja el a tárolást, akkor újra kell őrleni, de minősége két-három fokkal az őrlés után leromlik. A legtöbb kereskedő arra törekedett a szabadforgalomban, hogy állandóan friss árut tartson raktáron, a monopólium bevezetése esetén azonban ezt nem érheti el, mert az igényelt paprikamennyiséget a beszerzési központ utalja ki raktári készletéből esetéről-esetre. A paprika

hosszabb időre csakis félig kész állapotban tárolható, de egy esztendőnél tovább így sem a minőség rovása nélkül.

Elmondották a küldöttség tagjai, hogy a paprikapiac erős javulást mutat, az árak szilárdan emelkednek. A paprika beszerzési ára különként most 110 fillér, két héttel ezelőtt még 70—80 fillér volt. Az áremelkedés tartósnak látszik és mivel az értékesítési viszonyok is javultak, a paprikaérdekeltség reméli, hogy a nehéz hónapok súlyos veszteségeit behozhatja. Ha javulnának a kiviteli lehetőségek, ha megszűnnének azok a valutáris korlátozások, amelyek elvonják a magyar paprika elől a külföldi jó piacok jelentékeny részét, az ideai rekordtermésből igen gazdag kárpótlást találnának a paprikások, de még így is, a jelenlegi korlátozások mellett is körülbelül 110 vagon kivitellel lehet számítani, ami a termésnek több, mint 25 százalékát jelenti.

A küldöttség arra kérte a polgármestert, hogy hívjon össze rendkívüli közgyűlést, hogy a törvényhatóság felemelhesse tiltakozó szavát a monopólium terve ellen.

A polgármester válaszában kijelentette, hogy a monopólium terve, ahogyan azt vele közölték, kedvezőnek látszott a paprikaérdekeltségek szempontjából. Kialakult tervről azonban még nincs szó, a monopólium mint megoldás, csak ötletszerűen merült fel. Valószínűleg kivételre nem is kerül sor, mert a szükséges tőkét, kétmillió pengőt nem tudnak előteremteni. Eppen ezért a tiltakozásnak a polgármester szerint még nincs itt az ideje. Ha majd kész tervről lesz szó, ugyanis letárgyalják előbb azt az érdekeltiségekkel.

A küldöttség, amelyben a termelőket Kapovics Mihály, a kikészítőket Csonka Gergely, a kereskedőket Markovics Ernő képviselte, kijelentette, hogy az érdekelték körében már mozgalmat indult a tiltakozás kifejezésére. A paprikatermelők közül két nap alatt több, mint ezren írták alá a memorandumot, amelyben tiltakoznak „a paprikamonopólium bármilyen formában való életbeléptetése és szabadságuk elkobozása ellen” és kijelentik, hogy a teljesen szabad forgalomnak a hívei. Attól tartanak, hogy a monopólium tervének érdekeltjei kész helyzet elé állítják a paprikaérdekeltségeket és így

a tiltakozásnak semmi fogantatja nem lehet, ha elkésznek vele. Felhívták a polgármester figyelmét arra is, hogy — mint jelentették — a képviselőház szerdai ülésén Kéthly Anna már interpellált a monopólium-terv miatt és interpellációra készül a szegedi paprikások érdekében Rassay Károly is.

A polgármester a bejelentéseket tudomásul vette és azzal búcsuzott el a küldöttségtől, hogy a tiltakozást még nem tartja időszerűnek.

Megsértette-e az egységespárti lap szerkesztője az újságírók kari és szociális érdekeit

Erdekes sajtópererek a szegedi törvényszéken

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi törvényszék Gömör-tanácsa csütörtökön érdekes sajtóperet tárgyalt. A per vádlottja Pásztor József volt, a Délmagyarország felelős szerkesztője, aki ellen Székely Molnár Imre feljelentésére indult eljárás. A per előzménye a múlt év tavaszára nyúlik vissza. A „Szegedi Napló” akkori munkatársai hosszú időn keresztül nem kapták meg fizetésüket. Amikor nem tudtak hozzájutni jogos követelésükhöz, végső lépésre szánták magukat. Beszúntették a munkát és akciójukhoz a szegedi újságírók szolidaritását kérték. Székely Molnár Imre, aki akkor a „Szegedi Új Nemzedék” munkatársa volt, megtörte a szegedi újságírók bojkottmozgalmát és a Szegedi Napló kötelékébe lépett. Ezzel a munkát beszüntető újságírók akcióját megghusította. A Magyar Újságírók Egyesületének szegedi osztálya az ügyben rendkívüli ülést tartott. Az ülés határozatot hozott és határozatának közlésére felkérte a szegedi lapokat, amelyek a határozatot leadták. A nyilatkozat miatt Székely Molnár Imre sajtópereket indított és az első per tárgyalását csütörtökön tartotta meg a törvényszék Gömör-tanácsa.

Az elnök ismertette a vádiratot, amelyből kint, hogy Székely Molnár a határozatnak azt a részét inkriminálta főleg, amely azt mondja, hogy: Székely Molnár Imre megsértette az újságírók kari és szociális érdekeit.

Pásztor József kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, a nyilatkozatot nem ő írta. Védekezését a következőkben terjesztette elő:

— Nem csináltam tiúkot abból, hogy ezzel a nyilatkozattal nem azonosítottam magamat, mert a nyilatkozat a főmagánvádló eljárását nem eléggé súlyosan ítélte el. A „Szegedi Napló” tulajdonképpen bérmozgalmat történt, azzal a differenciával, hogy nem magasabb fizetést akartak kizsarnolni, hanem megérdemelt fizetésükhöz akartak hozzájutni. Minden előzetes szervezkedés, megbeszélés nélkül hagyták abba a munkát, a kartársi érzésre és szolidaritásra alapítva mozgalmukat. Az újságírók ezenkívül mást nem is nyújthattak nekik. De hogy ez nem volt elég, azt bizonyítja az, hogy végül is állás nélkül maradtak a munkát beszüntető munkatársak. Székely Molnár Imre otthagya állását, átlépett a „Szegedi Naplóhoz” és ezzel lehetetlenné tette, hogy kollégái elérjék céljukat, hogy pénzüket megkaphassák és állásukban megmaradjanak.

— Nem tagadhattam meg egy olyan közlemény leadását, amely egyeseknek, vagy egy testületnek a szociális érdekeit szolgálja, mert mindenki segítségére sietek szociális téren. Az a szolidaritás, amelyet minden dolgozóval szemben érzek, magától értetődővé tette, hogy a nyilatkozatot közvégyem. Székely Molnár Imre odakerült az újságírók fegyelmi választmányához, amely egy esztendőre felfüggesztette tagságát kartársellenes magatartása miatt. Székely Molnár Imre a végső lépést megtévő kartársainak nem sietett pénzzel, buzdítással, szolidaritásának hangoztatásával a segítségére, hanem hátbatámadta őket, elfoglalta állásukat és ezzel rászolgált a legsúlyosabb megítélésre.

Pásztor József kérte a valóság bizonyításának elrendelését, amelyet a bíróság el is rendelt és a tárgyalást elnapolta.

Ezután tárgyalta a törvényszék Iván Mihály-nak, a „Szegedi Új Nemzedék” felelős szerkesztőjének ügyét, akit ugyancsak Székely Molnár, ugyancsak a nyilatkozat közvégyele miatt perelt be. A bíróság itt is elrendelte a valóság bizonyítását.